

JAARVERSLAG 2013 VAN DE MATTHIJS VERMEULEN STICHTING

Statutair heeft de Matthijs Vermeulen Stichting als doelstelling:

het bevorderen van de verspreiding van de composities van Matthijs Vermeulen door het verzamelen van gelden voor het in druk uitbrengen van zijn partituren en voorts al hetgeen dat met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Het bestuur heeft Vermeulens 125-ste geboortjaar aangegrepen om zijn muziek op meerdere plaatsen tot uitvoering te laten brengen.

ACTIVITEITEN IN SAMENWERKING MET ANDEREN

In deze categorie zijn in het verslagjaar drie activiteiten tot stand gekomen:

- * Op **30 januari** (try out in Laren, Brinkhuis) en op **2 februari** (Dordrecht, Kunstkerk) is het **liederenprogramma** *Door het geweld van zijn verlangen* uitgevoerd door Duo Thaleia (mezzosopraan Leonore van Sloten en pianiste Mignon Gotzsch) waarbij Ton Braas als verteller fungeerde. Aan het eind van het jaar heeft een tournee plaats gevonden, georganiseerd door impresariaat Da Ponte, met optredens in de St. Aegtenkapel te Amersfoort (18 dec), het Witte Kerkje te Baarn (21 dec) en het Bethaniënklooster Amsterdam (22 dec). Hiervoor heeft de MVS een subsidie beschikbaar gesteld.

Het programma was gecentreerd rond Matthijs Vermeulen, die enkele malen de formulering "Door het geweld van het verlangen" heeft gebruikt om de intensiteit aan te duiden van de kracht waardoor de kunstenaar zich gedreven voelt. Van hem zijn uitgevoerd: *Les filles du roi d'Espagne* (1917) op tekst van Paul Fort, *Le balcon* (1944) op tekst van Baudelaire en het laatste lied dat hij componeerde: *Hymne* uit de cyclus *Trois chants d'amour* (1961-62) eveneens op tekst van Baudelaire.

Van Vermeulens mentor Alphons Diepenbrock klonk *Meinacht* (1885) op een sonnet van Hélène Swarth, en de Baudelaire-liederen *Recueillement* (1907) en *Les chats* (1906). Ook andere componisten die Vermeulen bewonderde kwamen aan bod: Debussy met *Le jet d'eau* en *Recueillement* uit de *Cinq poèmes de Baudelaire* (1889), en Mahler met *Nun will die Sonn' so hell aufgeh'n* en *Nun seh' ich wohl, warum so dunkle Flammen* uit de *Kindertotenlieder* (1901/1904).

Op het terrein van de nieuwste muziek waren het Arnold Schönbergs *Fünf Orchesterstücke* uit 1909 die Vermeulen fascineerden. Uit een vroeg opusnummer van Schönberg zijn uitgevoerd: *Ghasel* op tekst van Gottfried Keller en *Der Wanderer* op tekst van Friedrich Nietzsche.

Als Vermeulen in 1946 naar Amsterdam terugkeert en weer voor *De Groene Amsterdammer* gaat schrijven, vraagt hij onder andere aandacht voor het werk van jongere Nederlandse componisten. Vermeulen is zeer te spreken over Rudolf Escher, die hij de belangrijkste van zijn generatie vindt. Van Escher voerde het duo *Horcajo* uit, op tekst van Mercedes Legrand.

Het totale publieksbereik was ca. 180 personen.

- * Op **23 oktober** hield Ton Braas met medewerking van Duo Thaleia een **concertlezing** over Alphons Diepenbrock en Matthijs Vermeulen in het Brinkhuis te Laren. De organisatie lag in handen van de **stichting BOOK** (Blaricumse Ontwikkeling en Ontspannings Kring). Voor velen in

het goed onderlegde publiek (ca. 50 personen) bleek de presentatie met gesproken woord en klinkende muziek een eye opener.

- * Samen met de **Vrienden van de Larense Boekhandel** organiseerde de Matthijs Vermeulen Stichting op **6 november** in Laren (Johanneskerk) een **dubbellezing** over Alphons Diepenbrock en Matthijs Vermeulen onder de titel "Feiten en fictie". Dit thema werd behandeld door biograaf Leo Samama en schrijver Erik Menkveld op een historische locatie in het dorp waar zich belangrijke gebeurtenissen hebben afgespeeld in de levens van beide componisten. Hun vriendschap en hun liefde voor twee bijzondere vrouwen staan centraal in het romandebuut *Het grote zwijgen* van dichter Erik Menkveld (1959). Aan leven en werk van Diepenbrock wijdde componist en musicoloog Leo Samama (1951) een monografie die in 2012 verscheen. De romancier en de biograaf spraken over hun verschillende aanpak van het onderwerp, en lieten ook muziekfragmenten horen. De dubbellezing werd zeer gewaardeerd door een enthousiast publiek van ca. 40 personen.

EIGEN ACTIVITEITEN

editie *La veille* voor mezzosopraan en orkest

Nadat in 2012 de vertaling van de Critical Notes tot stand was gekomen, konden in het verslagjaar na een laatste revisie van de notentekst, bijgewerkt door Eltjo de Lang van Ben Marcato, de bestanden aan Donemus worden verstrekt om de gedrukte editie van *Vermeulens La veille* voor mezzosopraan en orkest (gecomponeerd 1917, orkestratie 1932) te doen verschijnen.

inventarisatie brieven van en aan Vermeulen

Ter voorbereiding van publicatie in enigerlei vorm van brieven van en aan Matthijs Vermeulen heeft de Stichting een inventarisatie laten uitvoeren van Vermeulens correspondentie. Hiervoor is musicoloog Robert Spannenberg ingeschakeld. Het resultaat is een lijst in Excel van 766 brieven van Vermeulen en 1134 brieven aan hem. De correspondentie met gezins- en familieleden is grotendeel buiten deze inventarisatie gehouden; zij wordt in een later stadium in kaart gebracht.

e-magazine en website

Het e-magazine speelt een rol in het onder de aandacht brengen van persoon en werk van Matthijs Vermeulen. In het verslagjaar verschenen 3 afleveringen (nr. 33-35), geschreven door secretaris Braas. De verzendlijst groeide aan tot ruim 2700 adressen. Dit betekent een verdriedubbeling ten opzichte van het aantal adressanten van december 2008, het jaar waarin de nieuwsbrief en de website waren gestart.

Wat de website betreft, was de pagina met externe links aan een grondige revisie toe wegens de ingrijpende veranderingen in het veld van muziekorganisaties en instanties. Na een wisseling van server, in het najaar, bij de provider is de website geruime tijd niet toegankelijk geweest. Daardoor is ook het bijhouden van de bezoekersaantallen in het ongereede geraakt. Begin december zijn alle problemen opgelost.

verspreiding gedrukte uitgaven, etcetera

Dit jaar heeft Rosanne Philippens een presentexemplaar van de Vioolsonate ontvangen. Zij overweegt het werk in de toekomst op het programma te nemen. Haar duopartner Yuri van Nieuwkerk toonde veel interesse in Vermeulen.

Van de dvd *De laatste reis* is een presentexemplaar aan twee donateurs toegezonden.

ORGANISATIE

bestuurssamenstelling

In 2013 is de samenstelling van het bestuur van de Matthijs Vermeulen Stichting onveranderd gebleven: prof. dr Paul Op de Coul (voorzitter), dr Ton Braas (secretaris/penningmeester) en drs Marian van Dijk (bestuurslid). Het bestuur vergaderde in het verslagjaar op 11 januari, 24 mei en 31 oktober in aanwezigheid van Odilia Vermeulen als permanent vertegenwoordiger van de erven Vermeulen. Van Dijk gaf in de laatste vergadering te kennen niet langer beschikbaar te zijn en te willen terugtreden als bestuurslid.

comité van aanbeveling

Componist en dirigent Otto Ketting is op 12 december 2012 op 77-jarige leeftijd overleden. In hem heeft de stichting een van de belangrijkste pleitbezorgers van Vermeulens muziek verloren.

Het comité van aanbeveling bestond in het verslagjaar uit:

H.C. ten Berge – dichter, schrijver en vertaler

Sjarel Ex – kunsthistoricus, directeur Museum Boijmans Van Beuningen

Annemieke Gerritsma – jurist, adviseur kunst, cultuur en media, voormalig directeur

Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties

Jard van Nes – zangeres en pedagoge

Leo Samama – componist, musicoloog, voormalig directeur Residentie Orkest en Nederlands Kamerkoor

Ed Spanjaard – dirigent, pianist

Lucas Vis – dirigent, docent, voormalig artistiek directeur Conservatorium van Amsterdam

Emile Wennekes – hoogleraar Muziekwetenschap Universiteit Utrecht

Jan Zekveld – artistiek manager Het Brabants Orkest/philharmonie zuidnederland, voormalig artistiek leider ZaterdagMatinee

Frits Zwart – musicoloog, directeur Nederlands Muziek Instituut

financiën

In het verslagjaar ontving de Stichting opnieuw een donatie van € 5000 van de erve Vermeulen. Al met al bedroegen de inkomsten € 5024,70 en de uitgaven € 3367,84. Dat levert een positief resultaat van € 1847 (incl. rente).

Het saldo van de financiële middelen steeg van € 20.436 naar € 22.283.